

Op de thee bij de gastvrije bevolking van de Azilal Atlas *Een fietstocht door een ander Marokko*

Marokko, dichtbij maar toch ver weg. Drie Nederlandse fietsers: John Telleman, Harm Reijntjes en Gudy Rooijackers, maken een fietstocht door de Azilal Atlas in het noorden van de Hoge Atlas. Op zoek naar een route ver weg van het toeristische Marokko. Gudy Rooijackers doet verslag.

Hier valt toch niet op te fietsen?

Onze banden dansen en glibberen over het onverharde wegdek van brug. Ineens roept John: "Wacht even, de GPS vindt dat we hier moeten afslaan!" Gezamenlijk kijken we naar het pad, eigenlijk meer een spoor, dat steil naar boven kronkelt. "Dat kan toch kloppen? Lopen is al loodzwaar over dat pad. Hier valt toch niet op te fietsen?" is mijn eerste reactie. "Dit is wel degelijk de weg naar Abachkou," legt een man voor zijn huisje aan de weg uit. "Mag ik jullie thee aanbieden?" De thee smaakt naar kauwgom, maar alle vocht is welkom. We wagen het erop en duwen onze fietsen naar boven. Op sommige stukken kunnen we zelfs fietsen. De duisternis komt eraan en dat betekent tijd om onze tent op te zetten. Plek om wild te kamperen is hier genoeg. Terwijl onze maaltijd op de brander pruttelt genieten we in de stilte van de zonsondergang.

Door de slechte weg is het dichtstbijzijnde dorp nog ver weg. De eerste levensbehoefte hier is water, maar het water is bijna op en de rivier beneden ons staat droog. Gelukkig ontwaar ik in de diepte een paar huisjes boven de opgedroogde rivierbedding. Op goed geluk gaan we te voet over de losse stenen naar beneden. Onze extra inspanning is niet voor niets: een van de huisjes is bewoond. Een man ziet ons en wandelt ons tegemoet. Ook hier is de ontvangst allerhartelijkst. Zoals veel Marokkanen heet hij Mohammed. Hij stelt ons voor aan zijn vrouw. Ourdia is zwanger van haar vierde kind. We worden getrakteerd op thee en eten. De communicatie gaat met handen en voeten, maar dat maakt het nu juist zo bijzonder. Als mensen met elkaar willen communiceren dan lukt het altijd wel. Vol trots leidt Mohammed ons rond in zijn lemen droomhuis in aanbouw. Op dit soort momenten leef ik mee met eenvoudig geluk. Bij ons vertrek worden we voorzien van waar we naar opzoek waren: water!

Drie Rashida's, vier Aisha's en vijf Fatima's

Het voortduwen van de fietsen valt niet mee. Vijfentwintig kilometer voorbij het huis van Mohammed blazen we uit bij de waterpunt van Imi 'n Ougga. Harm heeft zin in een grapje: "Zou hier een vijfsterrenhotel zijn?". John reageert: "Waarom zou ik in een gebouw met slechts vijf sterren slapen, als ik hier onder duizend sterren kan slapen." De enige die in deze afgelegen dorpen wat Frans of Engels spreekt is in de regel de schoolmeester. Leraren uit de steden worden na hun opleiding uitgezonden naar deze dorpen. Het is een soort zendelingenwerk. Deze leraren ervaren net als ik ook een wereld van verschil. Ik pik ze er zo uit tussen de dorpingen door hun westerse kleding. En ja hoor, daar loopt een man in joggingpak. Meester Mourad is stomverbaasd om hier maar liefst drie niet-dorpingen te ontmoeten. De onderwijzer is opmerkelijk open over zijn geloof en werk. We krijgen onze informatie over Imi 'n Ougga en de omgeving. Tijd voor een nadere kennismaking met het dorp. Ik laat de mannen bij elkaar en loop het dorp in. Ondanks dat Hakima vele kilo's hout op haar rug heeft, komt ze onmiddellijk naar mij toe. Ze stelt mij voor aan de andere vrouwen in het dorp in hun bonte kledij. Er zijn drie Rashida's, vier Aisha's en vijf Fatima's. Gemakkelijk te onthouden. Een ding hebben alle vrouwen gemeen: hun handen voelen aan als leer. Hun gezichten zijn ruw van het vuil en de zon.

"Agroem en Amen", zegt Hakima en ik krijg brood en water van haar. "Brood, water en nu nog een slaapplek," denk ik. Opmerkelijk is dat ik nauwelijks mannen in dit dorp tref. Het wordt mij snel duidelijk: bijna alle mannen werken in de stad en komen slechts een keer per maand naar hun gezin om het verdiende geld te brengen voor het dagelijkse levensonderhoud. Een uur communiceren en het lijkt hier een hele dag. Ik voel me bedolven onder de indrukken. Hakima brengt me terug naar John, Harm en Mourad. De overnachting is inmiddels geregeld in de woning van Achmed en een van de vier Aisha's.

Vier vrouwen te paard op de Tizi 'n Tghist pas

Na een nacht in de geur van houtkachels nemen we afscheid we het gastvrije Imi 'n Ouagga. De rivier die onze weg kruist staat niet droog en een brug is er niet. Er zit niet anders op dat onze schoenen en sokken uit te trekken en door de rivier te waden naar de overkant. Gelukkig is het water diep en lukt het ons ook onze fietsen gemakkelijk over te krijgen. De vraag: "Hoe ver zou het nog zijn naar Abachkou," speelt voortdurend in mij gedachten. Voor we zover zijn, moeten we eerst over de 2400 meter hoge Tizi 'n Tghist pas. Eindelijk zijn we boven. Behalve ons drietjes lijkt hier verder geen levend wezen te bekennen, totdat vanuit een donkere hut ineens Mohammed opduikt. Hij weet ons uit te leggen dat de beheerder is van de rotsinscripties op deze pas. Zijn gezicht is gelooid van de zon. Uit zijn transistorradiootje komen krakende geluiden. Zou Mohammed het gesproken woord echt verstaan tussen alle bijgeluiden? Buiten klinkt hoeftgetrappel. Door opening van Mohammed's onderkomen zie ik vier vrouwen te paard de pas op komen. Mohammed legt uit aan John dat deze vrouwen uit Imi 'n Ouagga kinderen op hun rug hebben. Ze zijn naar de dokterspost geweest voor injecties.

Het Tibet van Marokko

Abachkou, eindelijk ik ben er. Na al die dagen weer gewoon boodschappen doen, douchen en mijn kleding wassen. Mijn fiets loopt weer soepel op het asfalt: helaas van korte duur, want met de eerste klim begint ook het gravel. Door het slechte wegeek is ook de afdaling naar Imelches beulswerk. De kinderen van het dorp wachten ons op en wijzen op een soort "homestay" van alweer een Mohammed en zijn familie. Mohammed nummer drie is een gebedsgenezer. Hij haalt een groot boek te voorschijn en pakt een kommetje. Hierin schildert hij met inkt spreuken uit het boek. Ik vraag waarom hij dit doet. "Zijn kleinzoon heeft kiespijn", vertelt een neef in het Frans. Het kommetje wat gevuld met water en de patient drinkt de spreuken op. Op het dak van de woning zit een omaatje met een getatoeëerd gezicht. Het is de vrouw van Mohammed. Ik besluit haar gezelschap te houden. Via donkere gangen in het huis en een wankel ladder kom ik op het dak. Samen met oma geniet ik van de contouren van de hoge Atlas. Door de mystieke sfeer is dit voor mij het Tibet van Marokko.

Florence Nightingale

Wij hadden een rustdag gepland, maar het Tibet van Marokko lonkt voor een extra rondje. De kinderen zijn dolenthousiast als zij fietsers uit Europa waarnemen. Vooral Harm is hun grote vriend, want één voor één mogen de kinderen bij hem achterop. Op onze tocht volgen meer bergpassen. Het klimmen is heftig, maar ik krijg er zoveel voor terug. Op iedere de pas geniet ik van het uitzicht.

Na een afdaling krijg ik oogcontact zie ik vrouwen op het land werken. Ze komen onmiddellijk op ons af. De voorste vrouw steekt haar hand naar mij toe. Het geen begroeting, maar ze geeft aan dat ze gewond is, Ik aarzel geen moment en haal mijn verbanddoos uit mijn fietstas. Al snel komen er nog meer mensen met verwondingen en ruwe handen en gezichten die verzorgd moeten worden. Ik heb het er graag voor over om Florence Nightingale te spelen voor deze lieve en gastvrije mensen die een dimensie aan deze reis toevoegen.

Marokko, wat ben je anders dan ik me had voorgesteld. Met wat scepsis en gemengde gevoelens was ik vertrokken. Met een warm hart neem ik afscheid van dit prachtige land.

Gudy Rooijackers heeft haar ontmoetingen vastgelegd op de gevoelige plaat. Op de Fiets en Wandelbeurs exposeert zij foto's van haar Marokko-reis. John Telleman geeft tijdens de Fiets en Wandelbeurs op zaterdag en zondag een lezing met woord en beeld over de tocht in de Azilal Atlas.

<http://gudyrooijackers.spaces.live.com>

